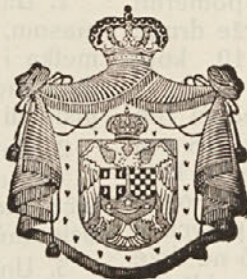

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 72 (5)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Decembra 1926.

PATENTNI SPIS BR. 3996

Akciova společnost drive Škodovy zavody v Plzni, Praha—Smichov.

Univerzalni udarni upaljač.

Prijava od 19. maja 1925.

Važi od 1. septembra 1925.

Traženo pravo prvenstva od 9. juna 1924. (Čehoslovačka).

Predmet je ovog pronalaska univerzalni upaljač od udara, koji ima tu osobinu, da granata snabdevena tim upaljačem uvek eksplođira bez obzira na to kako ona udara,

Suššina pronalaska sastoji se u tome, što se za stavljanje u dejstvo upaljača upotrebljava inertna sila jedne proizvoljne mase, koja se obrće u jednom pravcu i koja je podesno postavljena. Upotrebljena će masa, pri udaru metka bez obzira na to kako metak pada, usled svoje inertne sile i dalje rotirati, čime se upaljač stavlja u dejstvo. Paljenje kapisle može nastupiti ili neposredno udarom i dalje rotirajuće mase, ili neposredno lime, što u upaljaču slobodno ležeća masa pri kočenju metka odapinje svojom inertnom silom iglu, koja stoji pod pritiskom, što izaziva paljenje kapisle.

Suššina pronalaska jasno se vidi iz priloženog nacrtā. Sl. 1 pokazuje nzdružni presek kroz upaljač; sl. 2 je presek duž linije A—B iz sl. 1; sl. 3 je drugi oblik izvođenja; sl. 4 je presek po liniji C—D iz sl. 3; sl. 5 je drugi oblik izvođenja u preseku po liniji E—F, sl. 6 je izgled sprave odozgo po sl. 5 i sl. 7 je presek duž linije G—H iz sl. 5.

U sl. 1 i 2, 1 je čaura, koja je navrtna na telo 2 upaljača, u toj čauri slobodno leži masa, koja svojom inertnom silom vrši odapinjanje upaljača. U pokazanom primeru masa ima oblik prstena 3, koji na loptama 4, 5 leži tako da se može obrtati. U ovom su prstenu postavljeni otvori, u kojima leže osigurački klinovi 6, koji jednim krajem ulaze u odgovarajuća izdubljenja suženog

dela 7 te lime sprečavaju pomeranje prstena. Ovi se klinovi drže u osiguravajućem položaju oprugom 8. Ta se opruga 8 otvara za vreme leta metka dejstvom centrifugalne sile, tako da klinovi 6 mogu izvoditi prema spolja radialno upravljeno kretanje. Usled ovog ti klinovi izlaze iz cilindričnog dela 7 i lime prsten nije više osiguran. Kroz cilindar 7 prolaze još drugi klinovi 9, koji drže iglu 10 u osiguranom položaju, na koju dejstvuje opruga 11. Prsten 3 ima još i izreze 12 (sl. 2).

Način rada naprave po ovoj slici jeste sledeći:

Pri paljbi metka ovome se saopštava izvesno obrtanje te klinovi 6 povlače prsten 3. Usled rotacijom postale centrifugalne sile, prsten 3 odkačinje se na gore opisani način radialnim pokretom klinova te se isti obrće istom brzinom kao i metak. Da bi se sprečilo slučajno zaostajanje prstena 3, to klinovi 9 igle ulaze u otvore 13, koji su otvoreni prema otvorima 12. Ako bi pak prsten 3 težio da zaostaje iza obrtne brzine metka onda ga povlače klinovi 9. U trenutku udara sputava se obrtanje metka, međutim prsten 3 obrtaće se i dalje u pravcu strelice 14 usled inertne sile. Usled toga otvori 12 dolaze ispred klinova 9 i ovi će se radialno prema spoljnoj strani krenuti i odkočiti iglu 10, koja leti napred i pali kapislu upaljača.

Drugi jedan primer pokazan je u sl. 3 i 4, kod ovog primera izvođenja upotrebljuju se na mesto prstena lopte. Kod ovog upaljača u čauri 15 postavljene su opet lop-

te 16. Ove lopte drže se u miru klinovima 18 i 19. Klinovi 18 čvrsti su i nekretni, dok se klinovi 19 mogu aksialno pomerati u otvorima 17 tela 2. Lopte 16 drže druge lopte 20, koje osiguravaju iglu 10, koja stoji pod pritiskom opruge 11.

Način rada ove sprave je sledeći (po sl. 3 i 4) u trenutku paljbe klinovi 18 savlađeće silom inercije silu opruge 21, koja leži u prstenastom prerezu 22 tela 2, otvoriti oprugu i uvući u aksialnom pravcu u otvore 17. Usled toga se lopte 16 ne drže više sa obe strane. Lopte 16 vuču klinovi 9, koji su nekretni, tako da se one obrću sa istim brojem obrta kao i metak. U trenutku udara zaustavlja se obrtanje metka, ali lopte 16 obrtaće se i dalje usled inertne sile u pravcu strelice 14, jer klinovi 18 ne sprečavaju to kretanje, pošto ulaze pri paljbi u otvore 17. Ovim kretanjem lopti 16 oslobađaju se lopte 20 koje se mogu onda radialno prema spoljnoj strani kretati, što pak izaziva odkačivanje igle 10 i time paljenje kapisle.

U sl. 5—6 pokazan je još jedan primer izvođenja sprave po pronalasku. Kod ovog oblika izvođenja stoji igla pod pritiskom opruge 24 i održava u osiguranom položaju loptama 25, koje se nalaze u otvorima rotirajuće čaure 26, koja ima na svom gornjem kraju ispadak 27. Rotirajuća čaura 26 leži u telu 28 upaljača. Upaljač ima prostor 33, u koji ulaze ispadci 29. Između organa 27 i ispadaka 29 postavljene su lopte 30. Sprava dejstvuje ovako: Pri paljbi metka ispadci 29 povućiće lopte 30, koje će se obrtati istom brzinom kao i sam metak. Pri udaru metka zaustaviće se obrtanje ovog a lopte će, usled inertne sile pritiskivati organe 27 i obrtati rotirajuću čauru 26. Ovim obrtanjem čaure doćiće lopte 25 ispred otvora 31 u suženom delu 28 i poćiće se kretati radialno prema spoljnoj strani. Usled ovog oslobodiće se igla 33, koja će se onda krenuti ka kapisli. Jasno je da je u pokazanom primeru dovoljna samo jedna jedina lopta za izazivanje obrtanja čaure 26. Navedeni primer služi samo za objašnjenje pronalaska i njima pronalazak nije iscrpljen pošto se isti može izvoditi na razne načine.

Patentni zahtevi:

1. Univerzalni udarni upaljač, naznačen masom, koja se obrće u pravcu rotacije metka i koja slobodno leži, a koja pri udaru metka svojom inertnom silom pali kapislu ili neposredno ili posredno.

2. Univerzalni udarni upaljač po zahtevu 1, naznačen time, što se, upaljač aktivirajuća masa održava ma kakvim poznatim osiguračem.

3. Univerzalni udarni upaljač po zahtevu 1—2, naznačen time, što se za aktiviranje upaljača ili odkačivanja igle u isto vreme upotrebljava centrifugalna sila.

4. Univerzalni udarni upaljač po zahtevu 1—3, naznačen time, što su u upaljaču postavljene nekoliko obrtnih masa, koje sa iglom odns. udaračem stoje u takvoj organskoj vezi, da je jedna od ovih masa dovoljna, da iglu ili kapislu stavi u pokret.

5. Univerzalni udarni upaljač po zahtevu 1—4, naznačen time, što je u čauri (1) upaljača postavljen na loptama (4, 5) rotacioni prsten (3), pri čem je ovaj protiv obrtanja osiguran klinovima (6).

6. Univerzalni udarni upaljač po zahtevu 1—5, naznačen time, što prsten (3) ima na svom unularnjem obimu otvore (15), u koje upadaju klinovi (9) igle (10), pri čem su otvori otvoreni prema otvorima u prstenu (12).

7. Univerzalni udarni upaljač po zahtevu 1—6, naznačen time, što se lopte (16), koje služe kao zamajna masa, drže osigurane između klinova 18, 19, pri čem oni klinovi (18) koji sprečavaju kretanje lopti (16) u pravcu obrtanja metka, padaju u otvore (17) pri paljbi usled inertne sile, te tako prave put loptama 16, da se obrću u pravcu obrtanja metka (sl. 3 i 4).

8. Univerzalni udarni upaljač po zahtevu 1—4, naznačen time, što su lopte (15) postavljene između nekretnih organa (27) tela 28 i organa (27) čaure (26) koja leži u upaljačevom telu, koja čaura drži iglu i kočnicu, pri čem se obrtanjem pomenu te čaure (26) u pravcu obrtanja metka vrši odkačivanje igle (sl. 5—7).

Fig. 1.

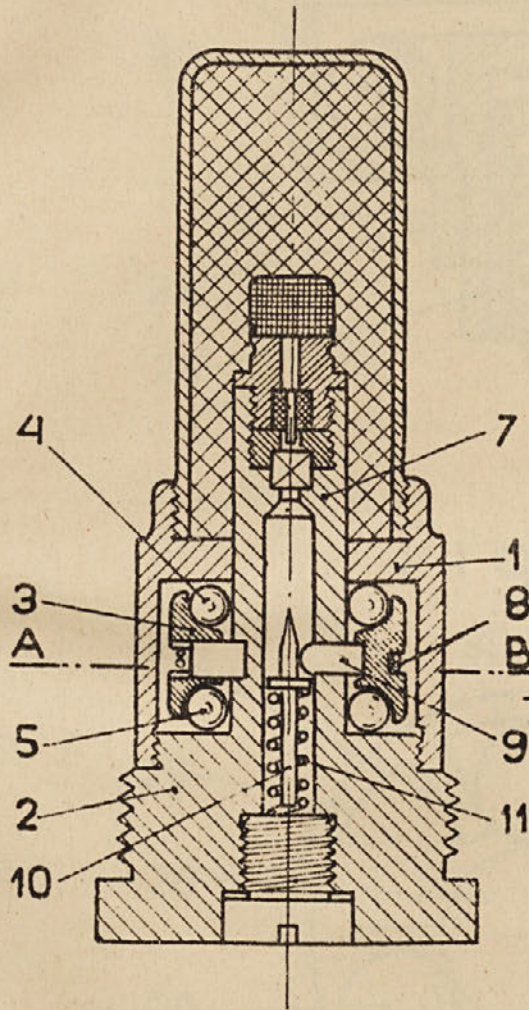

Fig. 3.

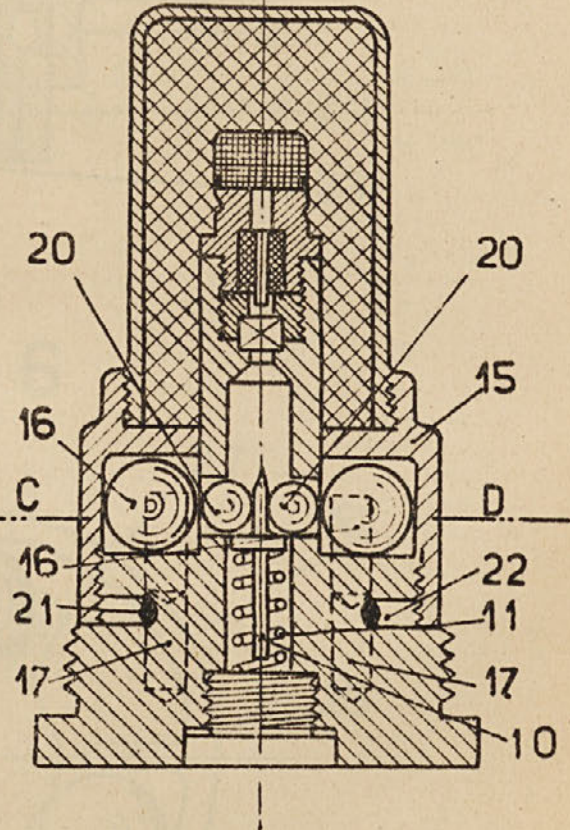

Fig. 2.

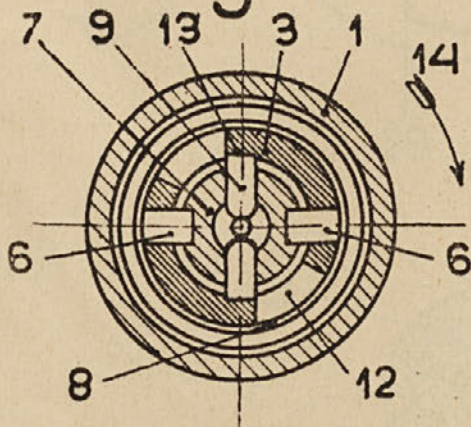

Fig. 4.

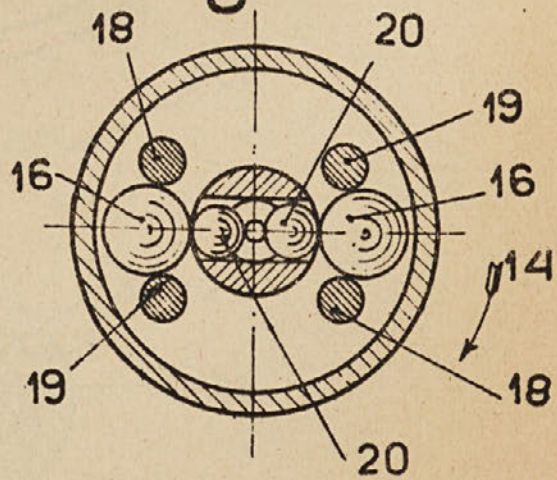

Fig. 1

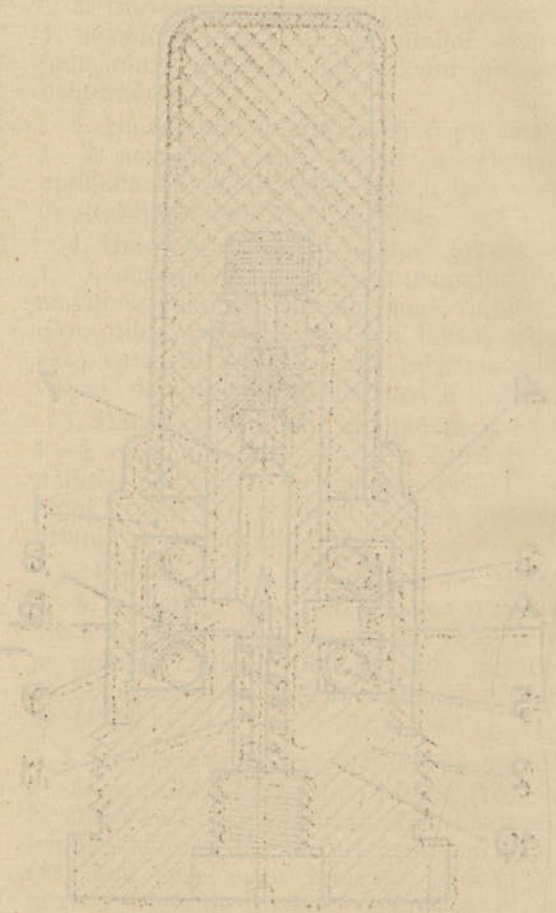

Fig. 3

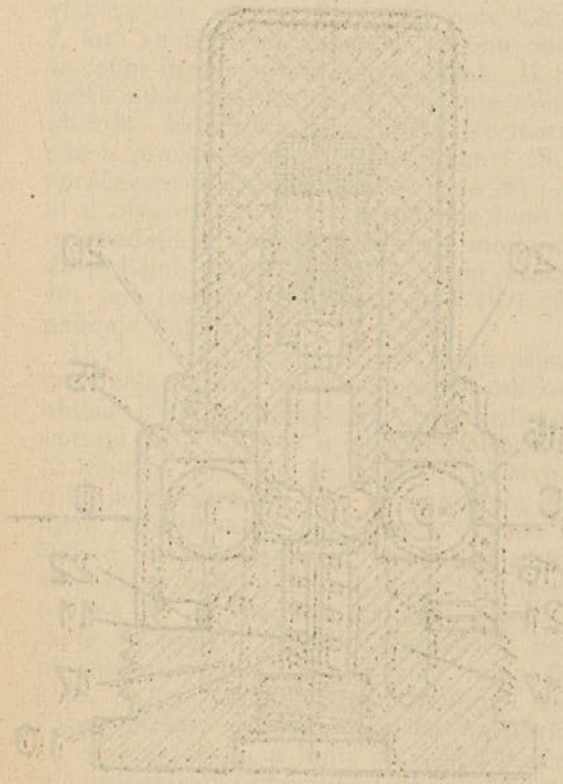

Fig. 2

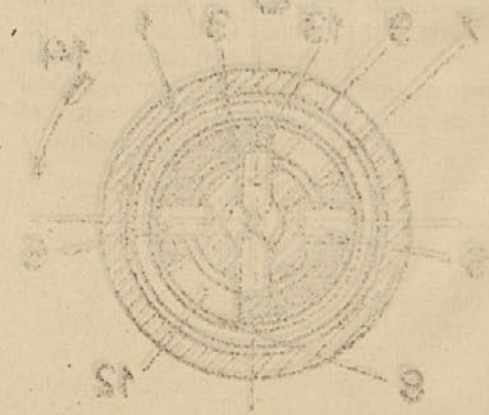

Fig. 4

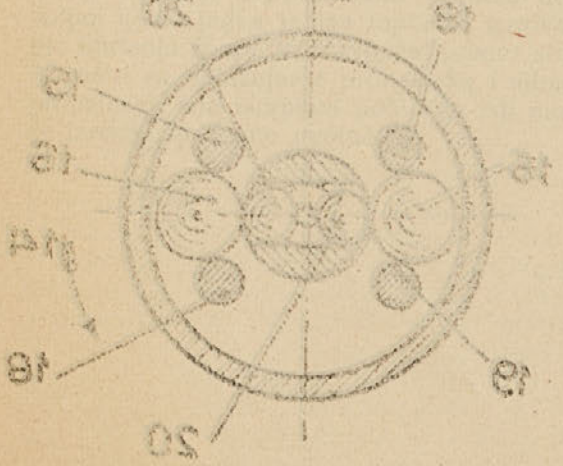

Fig. 5

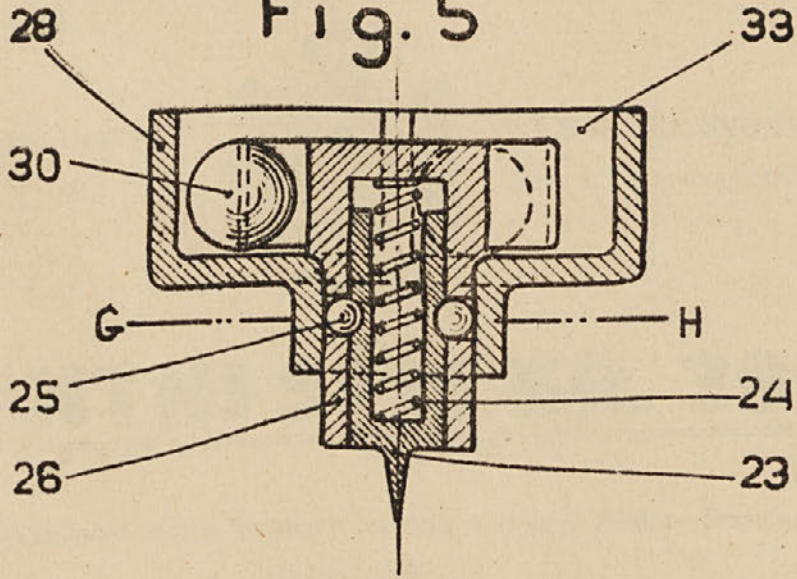

Fig. 6

